

Fagráð í hrossarækt

84. fundur

Staður og stund: Bændahöllin v/Hagatorg, þriðjudaginn 29. ágúst 2018 kl. 11:00.

Mættir: Sveinn Steinarsson formaður, Erlendur Árnason, Ingunn Reynisdóttir, Hulda Gústafsdóttir, Gunnar Kristinn Eiríksson, Siguroddur Pétursson og Þorvaldur Kristjánsson. Sveinn Ragnarsson og Sylvía Sigurbjörnsdóttir komust ekki á fundinn.

Dagskrá:

1. Fundarsetning.
 2. Sýningarárið 2018
 3. Afgreiðsla umsókna í Stofnverndarsjóð
1. Formaður fagráðs setur fundinn og býður fólk velkomið.
 2. Þorvaldur fór yfir sýningarárið 2018. 15 sýningar voru haldnar víðs vegar um landið og alls voru felldir 1575 dómar sem er góður fjöldi en þó heldur færri dómar en á síðasta landsmótsári 2016 en þá voru dómarnir alls 1614. Stærsta sýningin var á seinni sýningarvikunni á Gaddstaðflötum í vor, vikunni 11. til 15. Júní, með 249 hrossum en sú minnsta á Stekkhólma með 17 hrossum. Vegna mikillar eftirspurnar á seinni sýningarvikuna á Gaddstaðflötum reyndist nauðsynlegt að hafa tvö dómaragengi að störfum þá vikuna. Landsmót var haldið á félagssvæði Fáks í Víðidal í ár og tókst afar vel. Miðað var við 170 kynbótahross á mótinu, 173 máttu koma vegna þess að í nokkrum tilfellum voru hross jöfn að stigum; alls voru 160 dæmd á mótinu en aðeins var um forföll. Þá hlutu tíu stóðhestar fyrstu verðlaun fyrir afkvæmi og fjórir hlutu heiðursverðlaun fyrir afkvæmi á mótinu.

Meðaltöl og dreifingu einkunna má sjá í meðfylgjandi töflum fyrir alla eiginleika sköpulags og hæfileika auk aðaleinkunnar fyrir árið 2018:

	Höfuð	Háls, herðar og bógar	Bak og lend	Samræmi	Fótagerð	Réttleiki	Hófar	Prúðleiki	Sköpulag
Meðaltal	7,80	8,15	8,13	8,10	8,00	7,54	7,94	7,72	8,00
Staðalfrávik	0,51	0,37	0,54	0,43	0,49	0,50	0,45	0,73	0,23
Lægsta gildi	6,5	7,5	6,5	7,0	6,5	6,5	6,5	6,0	7,35
Hæsta gildi	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	10,0	8,81

	Tölt	Brokk	Skeið	Stökk	Vilji og geösl.	Fegurð í reið	Fet	Hægt tölt	Hægt stökk	Hæfileikar	Aðaleinkunn
Meðaltal	8,34	8,00	7,04	8,13	8,43	8,24	7,69	8,06	7,82	8,02	8,08
Staðalfrávik	0,49	0,59	1,43	0,48	0,44	0,45	0,72	0,49	0,57	0,38	0,27
Lægsta gildi	6,0	5,0	5,0	6,5	7,0	6,5	5,5	5,0	5,0	6,45	7,01
Hæsta gildi	10,0	9,5	10,0	9,5	10,0	9,5	10,0	9,5	10,0	9,11	8,95

Meðaltöl og breytileiki einkunna er á mjög svipuðu róli fyrir flesta eiginleika samanborið við síðastliðið ár en meðaltölin hafa verið að hækka á síðustu árum. Þó er meðaltal sköpulags heldur lægra en í fyrra, 8,00 samanborið við 8,12 í fyrra. Rétt rúmlega 25% sýndra hrossa voru klárhross í ár en það er afar svipað hlutfall og

undanfarin ár. Hlutfall klárhrossa á Landsmóti hefur á aftur á móti líklega aldrei verið hærra en 27% hrossa sem unnu sér þátttökurétt á mótinu voru klárhross; hæsta hlutfallið var í yngstu flokkunum, fjögurra vetra hryssum og stóðhestum.

Meðalaldur sýndra hrossa í ár var 6.15 ár sem er heldur hærri meðalaldur en á fyrri landsmótárum. Þetta skýrist helst af fækkun í sýningum á fjögurra vetra hrossum en þau voru í ár 12% af sýndum hrossum.

Heilbrigðisskoðanir kynbótahrossa.

Heilbrigði kynbótahrossa var skoðað eins og undanfarin ár, bæði fyrir og eftir dóm.

Allir áverkar sem hrossin hlutu í dómi voru stigaðir í þrjú flokka og átti þetta við bæði særindi í munni og ágrip á fótum. Fyrsta stigs athugasemdir teljast ekki vera eiginlegir áverkar en eru t.d. særindi í munni sem ná ekki í gegnum slímhúð eða strokur á fótum sem ná ekki í gegnum húð og eru án eymsla eða bólgu. Annars stigs athugasemdir eru áverkar, s.s. lítil sár í munni eða á ágrip á fótum sem ná þó ekki einum cm. Þriðja stigs athugasemdir eru alvarlegir áverkar og á þá lund að hrossið hlýtur ekki reiðdóm og getur ekki mætt til yfirlitssýningar. Skráð voru ágrip á fótum í 14.5% tilfella sem er svipað og var í fyrra en þá var tíðni ágripa 15%. Megnið af þessu athugasemdum eða 68% voru í flokki 1, tíðni eiginlegra áverka á fótum (flokkar 2 og 3) var því 4.5% þar sem áverkar af þriðja stigi voru 3 á árinu eða innan við 0.5%. Þá voru skráð særindi eða blóð í munni í 4% tilfella og var í nær öllum tilfellum um 1. stigs særindi að ræða. Það má því segja að staðan á þessum málum sé ásættanlega og hefur verið árleg minnkun í tíðni áverka almennt núna síðastliðin fimm ár. Þetta skýrist væntanlega fyrst og fremst af hestvænni sýningum og betri undirbúningi hrossa til dóms. Það er reynt að taka á grófri reiðmennsku á hverju ári og eru alltaf færri og færri sýningar sem teljast grófar eða óhestvænar en alls voru fjórir knapar sem hlutu áminningu fyrir grófa reiðmennsku á árinu.

Merkt var við eistnagalla hjá 11 stóðhestum á árinu, samanborið við 6 stóðhesta í fyrra (13 hestar árið 2017) og var þá um að snúninga á eistum að ræða (bæði eistun snúin: tveir hestar), of mikla smæð (TSW mál undir 8.0 cm: fimm hestar), misstór eistu (1 hestur) eða eineistni (þrjú hestar).

3. Til úthlutunar úr Stofnverndarsjóði að þessu sinni reyndust vera rúmlega 13 milljónir króna. Eftirfarandi umsóknir höfðu borist í sjóðinn og afgreiðsla þeirra var eftirfarandi:

Erfðarannsókn á litförótta litnum – uppeldi og ræktun með litföróttum stóðhesti – Kristinn Guðnason, Eiríkur Vilhelm Sigurðarson og Páll Imsland.

Sótt um: kr. 3.439.200,-

Hafnað.

Réttleiki og afleiðingar réttleikagalla á fótaheilsu hrossa – Dr. Susanne Braun og Björgvin Þórisson.

Sótt um: kr. 9.000.000,-

Hafnað.

Þýðing og útgáfa Knapamerkjabóka 4 og 5 – Háskólinn á Hólum.

Sótt um: kr. 3.000.000,-

Samþykkt: kr. 3.000.000,-

4. Önnur mál

Undir þessum lið var rætt um leiðbeiningar í hrossarækt með tilliti til WorldFengs og hvernig væri hægt að auka leiðbeiningagildi hans. Á þetta við eiginleika sem snúa til dæmis að heilbrigði hrossa og frjósemi. Á þetta til dæmis þegar merkt er við eistnagalla eða spatt hjá stóðhestum en leiðbeiningin á að vera sú að þessir hestar séu ekki æskilegir til ræktunar. Einnig á þetta við þegar valparanaforritið er notað; að það komi þar aðvörun þegar verið er að velta fyrir sér að halda tveimur vindóttum hrossum saman svo dæmi sé tekið en það er ávísun á skerta sjón í afkvæminu. Fleiri atriði voru rædd sem þarf að taka til skoðunar á næstunni.

Fleira var ekki tekið fyrir.

Fundi slitið klukkan 14:30

Við pennann: Þorvaldur Kristjánsson